

Complexnummer: 524610

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Schouwenhoek

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

524611, 524612

Woonplaats

Wassenaar

Gemeente

Wassenaar

Provincie

Zuid-Holland

Locatie van het hoofdobject

Schouwweg 102, 2243 BP te Wassenaar

Complexomschrijving

Inleiding

In opdracht van de Amsterdamse koopman Clemens J. Heinrich Berlage is het complex 'Schouwenhoek', bestaande uit een WOONHUIS (1) van het type landhuis met inpandige garage en bijbehorende THEEKOEPEL (2), in 1917-1918 gebouwd naar ontwerp van de Haagse architect J.J.(Co) Brandes (1885-1955), in samenwerking met J.T. Wouters. In deze periode was Brandes geassocieerd met het architectenbureau van Z. Hoek en J.Th. Wouters. J.Th. Wouters was als directeur van diverse exploitatiemaatschappijen en als architect van het architectenbureau Hoek en Wouters nauw betrokken bij de ontwikkeling van Wassenaar tot villadorp aan het begin van de 20ste eeuw. Het aan de Schouwweg grenzende deel van Oud Wassenaar werd als een van de eerste gebieden v.a. 1904 ontwikkeld door de N.V. Exploitatiemaatschappij Groot Haesebroek. 'Schouwenhoek' ligt in een gebied met een groot aantal landhuizen van een vergelijkbaar type, die stammen uit de eerste decennia van de 20ste eeuw en waarvan het merendeel is ontworpen door J.J. Brandes en J.Th. Wouters.

De bouwstijl van het landhuis is beïnvloed door Engelse en Duitse landhuisbouw, maar de gevelbehandeling is expressionistisch in de toepassing van decoratief siermetselwerk en geglazuurde reliëftegels. De bouwstijl van het huis is kenmerkend voor het vroege werk van Brandes die vooral bekend is als pionier van de Nieuwe Haagse School-architectuur uit de jaren twintig. Aanvankelijk was het huis bestemd als zomerhuis met fietsenstalling en had het een rieten dak, dat in 1928 echter afbrandde. Co Brandes heeft het vervolgens in opdracht van W.J. Hasekamp herbouwd, waarbij in het bijzonder de entreepartij en de toren met trappenhuis zijn gehandhaafd. De fietsenstalling is vervangen door een garage. Co Brandes was eveneens verantwoordelijk voor de tuinaanleg rond het huis in de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Nieuwe Architectonische tuinstijl. Na de laatste verkoop in 1992 zijn verschillende tuinvazen verdwenen en de tuin verwaarloosd.

In de periode 1994-1998 heeft een ingrijpende renovatie plaatsgevonden, waarbij in het interieur een groot aantal van de oorspronkelijke details zijn verdwenen en diverse ramen zijn vernieuwd. Gehandhaafd zijn ondermeer de schouw en het trappenhuis.

Omschrijving

Het vrijwel rechthoekige terrein van 'Schouwenhoek' ligt op de hoek van de Schouwweg met de Oud Wassenaarseweg en grens aan de zuidoostzijde aan de Groen van Prinstererlaan. De tuin is aangelegd met gebruikmaking van het oorspronkelijke duinbos. Kenmerkend daarbij is de enigszins geaccidenteerde aanleg en de relatief grote dichtheid aan eikenbomen. Rondom het huis zijn de restanten van een enigszins geometrische tuinaanleg herkenbaar. Het landhuis ligt enkele meters terug van de weg met, waarbij op de uiterste noordhoek de theekoepel. In de achtertuin ten oosten van de tuin staat een 19de-eeuwse hardstenen grenspaal van prins Frederik, zoon van koning Willem II. Deze paal, die oorspronkelijke begrenzing aangaf de landgoederen van de prins, staat waarschijnlijk niet op zijn oorspronkelijke plaats.

Waardering

Het complex Schouwenhoek is van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische, cultuurhistorische, stedenbouwkundige en ensemblewaarde:

- als voorbeeld van een rijk gedecoreerd landhuiscomplex in de stijl van Engelse en Duitse landhuisbouw
- als beeldbepalend werk uit het oeuvre van de architecten J.J. Brandes en J.T. Wouters
- als beeldbepalend landhuiscomplex gelegen in de villabebouwing van Wassenaar
- vanwege de onderlinge samenhang van de afzonderlijke onderdelen

Het complex is gaaf in hoofdvorm en detaillering van het exterieur.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 524611

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82990/120

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Wassenaar	Wassenaar	Zuid-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Wassenaar	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Wassenaar	F			10304

*Omschrijving***

Inleiding complexonderdeel 1

WOONHUIS van type landhuis met inpandige garage, genaamd 'Schouwenhoek' is gebouwd in opdracht van de Amsterdamse koopman Clemens J. Heinrich Berlage in 1928, nadat het eerder ontwerp uit 1917-1918 was afgebrand.

Eerste ontwerp was gemaakt door de Haagse architect J.J.(Co) Brandes (1885-1955), in samenwerking met J.T. Wouters. Aanvankelijk was het huis bestemd als zomerhuis met fietsenstalling en had het een rieten dak, dat in 1928 echter afbrandde. Co Brandes heeft het vervolgens in opdracht van W.J. Hasekamp uit Schiedam herbouwd, waarbij in het bijzonder de entreepartij en de toren met trappenhuis zijn gehandhaafd. De fietsenstalling is vervangen door een garage en de daken werden gedekt met leipannen.

De bouwstijl van het landhuis is beïnvloed door Engelse en Duitse landhuisbouw, maar de gevelbehandeling is expressionistisch in de toepassing van decoratief siermetselwerk en geglazuurde reliëftegels. De bouwstijl van het huis is kenmerkend voor het vroege werk van Brandes die vooral bekend is als pionier van de Nieuwe Haagse School-architectuur uit de jaren twintig.

N.B. In de periode 1994-1998 heeft een ingrijpende renovatie plaatsgevonden, waarbij in het interieur een groot aantal van de oorspronkelijke details zijn verdwenen en diverse ramen zijn vernieuwd. Het met leipannen gedekt dak is vervangen door riet.

Omschrijving

Vrijstaand woonhuis bestaande uit begane grond, dak- en zolderverdieping. Op samengesteld plattegrond met als basis een trappenhuis in de vorm een boven het dakenplan uitstekend torenachtig bouwlichaam op vierkant grondplan, welke door tentdak gedekt wordt. Hierom zijn bouwmassa's groepeerd met verschillende dakhoogten en dakvormen aan, de meeste met steil

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

doorlopende gebogen dakschilden; aan voor-, zij- en achterkant uitspringende topgevels met terracotta panelen, voorzien van indische motieven; aan de voorzijde is dit het uitgebouwde op decoratieve versierde pijlers rustende aan twee zijden open entreeportiek, die aansluit op de toren met het trappenhuis. Links ervan een gemetselde muur met rondbogig poort, welke aansluit op garage

De gevels zijn boven het uit miskleurige klinkers opgetrokken trasraam opgemetseld met gekraakte handvormklinkers. De enkele en samengestelde raampartijen hebben stalen kozijn met naar binnen draaiende ramen, deels voorzien van gebrandschilderd glas-in-lood.

In het INTERIEUR is ondermeer van belang het trappenhuis en de schouw.

Waardering

Het landhuis 'Schouwenhoek' is van algemeen belang vanwege cultuurhistorische, architectuurhistorische, stedenbouwkundige en ensemblewaarde:

- als voorbeeld van een rijk gedecoreerd woonhuis in de stijl van Engelse en Duitse landhuisbouw
- als beeldbepalend werk uit het oeuvre van de architecten J.J. Brandes en J.T. Wouters
- als beeldbepalend woonhuis gelegen in de villabebouwing van Wassenaar
- vanwege de onderlinge samenhang met de andere complexonderdelen

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen
Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Onderdeel woningen e.d.
Kasteel, buitenplaats

Functie

Garage(K)
Landhuis

Monumentnummer*: 524612

Status rijksmonument
Inschrijving register* 15 april 2002
Kadaster deel/nr 82989/85

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Wassenaar Wassenaar Zuid-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Wassenaar

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Wassenaar F 10304

Omschrijving**

Inleiding complexonderdeel 2

Bij het landhuis 'Schouwenhoek' behorende THEEKOEPSEL ontworpen in Landhuisstijl. De koepel staat op de noordwesthoek van het perceel op de hoek van de Oud Wassenaarseweg met de Schouwweg.

Omschrijving

Vrijstaande eenlaags bouwmassa op achthoekige plattegrond onder een spits kegelvormig dak, gedekt met leien.

Gevels opgetrokken in baksteen met decoratie op de hoeken. Per gevelvlak een zesruit raam. Bovenste deel van de gevels wit gepleisterd.

Waardering

Theekoepel behorend bij Schouwenhoek is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische, stedenbouwkundige en ensemblewaarde als onderdeel behorend bij landhuis Schouwenhoek dat een beeldbepalend werk uit het oeuvre is van de architecten J.J. Brandes en J.T. Wouters is, gelegen in villabebouwing van Wassenaar.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen Priëel

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument